
Vergaderjaar 2025–2026

36 945 XVI

**Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2025**

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
2. de begrotingsstaten inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Sophie Hermans

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN (SLOTVERSCHILLEN)

1 Leeswijzer

De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan de ondergrenzen in onderstaande staffel worden op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In de begrotingsstaat zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2025 voor de begroting van het ministerie van VWS (XVI) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties in de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten in de Slotwet.

Ten opzichte van de tweede suppletoire begroting 2025 ontstaat samengevat het volgende beeld:

A. Verplichtingen

Het totaal van de bijgestelde verplichtingen is minus € 660,9 miljoen.

B. Uitgaven

Het totaal van de bijgestelde uitgaven is minus € 183,9 miljoen.

C. Ontvangsten

Het totaal van de bijgestelde ontvangsten is minus € 15,6 miljoen.

De mutaties uit de Slotwet 2025 leiden tot een verplichtingenbudget van € 40,4 miljard, een uitgavenbudget van € 34,8 miljard in 2025 en een ontvangstenbudget van € 1,3 miljard.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Toelichting Verplichtingen

De negatieve bijstelling verplichtingenruimte voor ZonMw is met € 204,4 miljoen naar boven gecorrigeerd. Voorheen was het onduidelijk of dit wel of niet aangepast moest worden, waardoor er nu bij Slotwet 2025 een correctie wordt doorgevoerd.

Om de verplichting voor de uitbreiding van de Brede SPUK in 2026 aan te gaan was er een ophoging van het verplichtingenbudget van € 43,0 miljoen benodigd in 2025. Deze uitbreiding komt door de toegevoegde onderdelen aan deze specifieke uitkering voor 2026 vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg.

Door vertraging bij het vastleggen van de SPUK versterking GGD'en was er in 2025 € 32,4 miljoen minder verplichtingenruimte nodig.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de verplichtingen met € 252 miljoen lager uit dan totaal geraamd.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 1 € 11,7 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 1 toegelicht.

2. Ziektepreventie

Opdrachten

In 2025 zijn er minder uitgaven gedaan aan opdrachten rondom Covid-19. Hierdoor is € 3,4 miljoen niet uitgegeven.

Ontvangsten

De afrekening van de rioolsurveillance waterschappen 2023 en 2024 viel € 4,3 miljoen hoger uit dan vooraf geraamd. De ontvangsten op de bestuurlijke boetes over 2025 waren € 4,2 miljoen lager dan geraamd. Daarnaast zijn er € 59,8 miljoen minder ontvangsten op afrekeningen rondom Covid-19.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de ontvangsten € 61,7 miljoen lager uit dan geraamd.

2.2 Artikel 2 Curatieve Zorg

Toelichting Verplichtingen

In de Veegbrief is opgenomen dat het verplichtingsbudget € 10,0 miljoen is verhoogd ten behoeve van het aangaan van verplichtingen voor de Nationale Zorgreserve.¹

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de verplichtingen met € 387,4 miljoen lager uit dan geraamd.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 2 € 35,2 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 2 toegelicht.

¹ [Veegbrief VWS 2025](#)

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Bijdrage ZBO's/RWT's

De lagere uitgaven aan bijdragen ZBO's/RWT's worden veroorzaakt doordat er € 21,1 miljoen minder budget nodig was bij ZonMw voor de uitvoering van het project PharmaNL. PharmaNL is een project dat valt onder het Nationaal Groeifonds. Om deze reden wordt dit bedrag in latere jaren toegevoegd aan het budget van PharmaNL.

5. NRG Pallas

Vermogensverschaffing/-onttrekking

NRG Pallas kon bij het laatste trekkingsverzoek een bedrag van € 4,5 miljoen niet onderbouwen. Daardoor is het bedrag niet overgemaakt en valt het nu bij Slotwet vrij.

Ontvangsten

De ontvangsten van burgers met een betalingsachterstand in de bestuursrechtelijke premieregeling betalingachterstand zorgpremie (BAZ) zijn € 4,9 miljoen lager dan eerder geraamd.

Tezamen met een kleinere mutatie vallen de ontvangsten op artikel 2 € 4,9 miljoen lager uit.

2.3 Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Toelichting

Verplichtingen

Voor het waarborgen van de continuïteit van de gehandicaptenzorg in Drenthe/Groningen is in 2025 de verplichting van € 25,8 miljoen vastgelegd. Over deze ophoging is uw Kamer bij de Veegbrief² en middels een separate brief geïnformeerd [PM kamerstuknummer toevoegen].

Daarnaast is het verplichtingenbudget bij de Veegbrief met € 60 miljoen verhoogd voor de verplichting voor het RVO en met € 20 miljoen voor het vastleggen van de instellingssubsidies voor 2026. In totaal is bij de Veegbrief het verplichtingenbudget met € 105,7 miljoen opgehoogd.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de verplichtingen met € 82,6 miljoen lager uit.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 3 € 10,2 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 3 toegelicht.

2. Langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Opdrachten

² [Veegbrief VWS 2025](#)

Voor de opdracht in het kader van eOverdracht was een bedrag gereserveerd van € 9,3 miljoen. Door vertraging in het project is niet het volledige bedrag nodig. Hierdoor valt € 2,9 miljoen vrij.

Bijdrage ZBO's/RWT's

De uitvoeringskosten voor het trekkingsrecht PGB en aanverwante opdrachten vallen lager uit dan begroot. Dit is het gevolg van vertraging in de werving van personeel en in projecten voor het aansluiten van gemeenten en de overdracht van PGB 2.0. Hierdoor valt er bij Slotwet € 2,7 miljoen vrij.

2.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

Toelichting Verplichtingen

In de Veegbrief³ is opgenomen dat het verplichtingenbudget voor € 111,7 miljoen werd opgehoogd voor het aangaan van voorschotcontracten voor zorgovereenkomsten op Caribisch Nederland voor de jaren 2026 tot en met 2030. Van dit beschikbare bedrag is € 14,3 miljoen niet gebruikt en valt nu bij Slotwet vrij.

Daarnaast is in de Veegbrief het verplichtingenbudget met € 16,5 miljoen verhoogd voor het vastleggen van de verplichting van persoonlijke gezondheidsomgevingen.

Verder is het verplichtingenbudget met € 11,0 miljoen verhoogd voor de ondersteunende activiteiten die Nictiz uitvoert voor Gegevensuitwisseling en met € 13,3 miljoen voor de dienstverleningsafspraken met het CIBG. Dit is ook vermeld in de Veegbrief.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de verplichtingen met € 137,3 miljoen hoger uit.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 4 € 47,4 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 4 toegelicht.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

In 2025 was er ongeveer € 29,5 miljoen beschikbaar voor het Nationaal Groeifonds project DUTCH. Door vertraging in de uitvoering van het project is niet het volledige beschikbare budget voor 2025 benut. Hierdoor valt er in 2025 € 15,9 miljoen vrij. Er zijn echter wel plannen om deze middelen in 2026 in te zetten. Voor middelen uit het Nationaal Groeifonds geldt een 100% eindejaarsmarge. Om de plannen in 2026 mogelijk te maken wordt er bij de Voorjaarsnota beroep gedaan op de eindejaarsmarge.

³ [Veegbrief VWS 2025](#)

Door een lagere instroom en uitval gedurende de opleiding van artsen maatschappij en gezondheid is niet het volledige bedrag benut. Hierdoor valt € 3,0 miljoen vrij.

3. Informatiebeleid

Opdrachten

Doordat geplande activiteiten rondom Generieke functies, PGO en Landelijk dekkend netwerk vertraging hebben opgelopen valt er € 12,8 miljoen vrij.

Ontvangsten

De hogere ontvangsten op artikel 4 worden voor het grootste gedeelte (€ 31,3 miljoen) verklaard doordat een aantal subsidies, waaronder Sectorplanplus, uiteindelijk lager is vastgesteld.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de ontvangsten met € 35,6 miljoen hoger uit.

2.5 Artikel 5 Jeugd

Toelichting Verplichtingen

Bij de Veegbrief⁴ is het verplichtingenbudget voor artikel 5 met € 31,0 miljoen opgehoogd om tijdig de verplichting voor de SPUK transformatie gesloten jeugdhulp 2026 aan te kunnen gaan.

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de verplichtingen € 27,4 miljoen hoger uit.

Ontvangsten

Door niet volledig uitgeputte subsidies en SPUKS zijn de ontvangsten op artikel 5 € 4,3 miljoen hoger uitgevallen.

2.6 Artikel 6 Sport en bewegen

Toelichting Verplichtingen

Bij de Veegbrief⁴ is er € 5,7 miljoen aan verplichtingenruimte naar voren gehaald om een meerjarige subsidieverplichting voor verduurzaming in sport aan te kunnen gaan.

Doordat de nabetaling aan gemeentes in het kader van de SPUK Stimulering Sport definitief niet door is gegaan valt er € 2,5 miljoen aan verplichtingenruimte vrij.

⁴ Veegbrief VWS 2025

Tezamen met een aantal kleinere mutaties vallen de verplichtingen € 41,5 miljoen lager uit.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 6 € 6,6 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 6 toegelicht.

4. Sport verenigt Nederland

Doordat de nabetaling aan gemeente in het kader van de SPUK Stimulering Sport definitief niet door is gegaan valt er € 2,5 miljoen aan kasruimte vrij.

Ontvangsten

Door vaststellingen en afrekeningen op diverse subsidies en regelingen hebben in 2025 incidenteel € 15,1 miljoen aan hogere ontvangsten op artikel 6 plaatsgevonden.

2.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering Tweede Wereldoorlog

Toelichting Verplichtingen

Het toekennen van de verleningsbrief Programmakosten en Uitvoeringskosten SVB heeft niet meer plaatsgevonden in 2025, maar in 2026. Hierdoor valt € 177,4 miljoen aan verplichtingenruimte voor 2025 vrij.

Tezamen met een aantal kleine mutaties vallen de verplichtingen € 175,7 miljoen lager uit.

2.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Toelichting Verplichtingen

Het verschil in de verplichtingen hangt samen met het verschil in de uitgaven.

Uitgaven

Op basis van gegevens van de Belastingdienst zijn de uitgaven voor de Tegemoetkoming Specifieke Zorgkosten (TSZ) € 7,0 miljoen hoger dan eerder geraamd.

Daarnaast zijn op basis van de gegevens van Dienst Toeslagen de uitgaven voor Zorgtoeslag € 17,3 miljoen lager dan geraamd.

In totaal vallen de uitgaven en de verplichtingen op artikel 8 € 10,2 miljoen lager uit.

Ontvangsten

Op basis van de gegevens van Dienst Toeslagen zijn de ontvangsten op Zorgtoeslag € 4,2 miljoen lager dan eerder geraamd.

Tezamen met enkele kleine mutaties vallen de ontvangsten op artikel 8 € 4,6 miljoen hoger uit.

3 Niet-Beleidsartikelen

3.1 Artikel 9 Algemeen

Verplichtingen

Het verschil in de verplichtingen hangt voor het grootste gedeelte samen met het verschil in de uitgaven. Tezamen met enkele kleine mutaties vallen de verplichtingen op artikel 9 € 24,9 miljoen lager uit.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 9 € 21,5 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 9 toegelicht.

Bijdrage aan agentschappen

De lagere uitgaven worden voor het grootste gedeelte veroorzaakt doordat de verhuizing van het RIVM in 2025 niet is doorgedaan. De € 20,2 miljoen voor de verhuiskosten is hierdoor niet nodig geweest. Zoals vermeld in de Veegbrief⁵ is dit bedrag teruggehaald naar VWS en valt dit nu vrij bij Slotwet. De verwachting is dat deze kosten in 2026 wel gemaakt zullen worden. Via de eindejaarsmarge worden deze middelen aan het jaar 2026 toegevoegd.

Ontvangsten

Door de afroaming van het surplus van het eigen vermogen van het RIVM en de CIBG in 2024 vallen de ontvangsten op artikel 9 € 1,7 miljoen hoger uit.

3.2 Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Toelichting Verplichtingen

Het verschil in de verplichtingen hangt voor het grootste gedeelte samen met het verschil in de uitgaven. Tezamen met enkele kleine mutaties vallen de verplichtingen op artikel 10 € 16,6 miljoen lager uit.

Uitgaven

In totaal vallen de uitgaven op artikel 10 € 37,7 miljoen lager uit dan in totaal was geraamd. Hieronder worden de grootste posten binnen artikel 10 toegelicht.

⁵ Veegbrief VWS 2025

Op externe inhuur is € 2,2 miljoen minder gerealiseerd dan geraamd. Als gevolg van de arbeidsmarktproblematiek zijn vacatures lastig in te vullen. Hierdoor valt € 2,1 miljoen vrij.

Daarnaast wordt er € 7,8 miljoen minder uitgegeven door late facturering in de maand december voor externe inhuur iRealisatie. Ook zijn er aanzienlijk minder juristen extern ingehuurd waardoor er voor € 4,7 miljoen onderuitputting is.